

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
_____ О.В. Пономаренко
« ____ » _____ 2019 р.

Мистецтво ілюстрацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
спеціальності 022 - «Дизайн»
спеціалізації 022.01 «Графічний дизайн»
освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

Укладачі: Гончаренко В.М. - викладач

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри акторської
майстерності та дизайну
Протокол № 1 від “23” серпня 2019 р.
Завідувач кафедри _____ Г.В.Локарева

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології
Протокол № 1 від “__” _____ 2019 р.
Голова науково-методичної ради
факультету _____ І.В. Козич

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 - «Культура і мистецтво»	Нормативна <i>Цикл дисциплін професійної підготовки дисциплін</i>
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 022 - «Дизайн»	Рік підготовки:
	Спеціалізація 022.01 «Графічний дизайн»	4-й
		Лекційні
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»	12 год.
		Лабораторні
		32 год.
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Самостійна робота 46
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Мистецтво ілюстрацій” є формування у студентів творчого мислення, заснованого на синтезі фантазії, логіки і розрахунках, надання їм професійної майстерності, навчаються творчо мислити і виконувати графічні завдання по наростаючій ступені складності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Мистецтво ілюстрацій» є:

- засвоєння графічних прийомів та методів оформлення дизайну книги;
- формування навичок графічного пошуку;
- навчити використовувати знання та вміння здобуті на предметі викладання та на практиці при розробці ілюстрацій в графічному дизайні;
- забезпечити достатній фаховий рівень для творчої діяльності на виробництві, в установах та закладах, що використовують в своїй діяльності графічний дизайн.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

Знати:

- основні поняття і загальні відомості про процес розробки ілюстрацій, його етапи і вимоги щодо оформлення книги;

- історію розвитку книжкової графіки, художні стилі, тенденції розвитку сучасного графічного дизайну, вимоги до художника-дизайнера, різновиди об'єктів прикладної графіки та основні критерії естетичної цінності продукту дизайн-діяльності у прикладній графіці;

Уміти:

- роз'єднати творчий процес проектування на стадії, вивчати та аналізувати аналоги, зразки стосовно тем та практичних робіт, аналоги та зразки книжкової графіки;
- обробляти потрібний інформаційний матеріал та систематизувати його;
- створювати власну концепцію при виконанні практичних і самостійних робіт;
- виконувати оригінал-макет, професійно виконувати графічні роботи;
- вміло використовувати матеріали і інструменти, комп'ютер та іншу підсобну техніку для досягання мети.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Мистецтво ілюстрацій» пов'язана з такими курсами професійного спрямування: «Рисунок», «Живопис», «Шрифти», «Композиція», «Кольорознавство».

3. Програма навчальної дисципліни.

Розділ 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Види та техніки книжкової графіки

Тема 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Історія виникнення та розвитку.

Ілюстрація найбільш послідовно простежується в мистецтві графіки і тісно пов'язана з історією книги. Входячи до складу книги, газети, журналу, ілюстрація доповнюється декоративними елементами, оформлення, які можуть являти образний коментар до тексту.

Тема 2. Види та жанри ілюстрацій.

Ілюстрації у виді гравюри на дереві (політипаж), літографія, хромолітографія, фотомеханічна репродукція, ксилографія.

Тема 3. Техніки виконання ілюстрацій.

Графічні техніки виконання ілюстрацій – монохромні, поліхромні. Види та техніки роботи з тушшю, вугіллям, аквареллю, змішані техніки.

Тема 4. Особливості плакатної ілюстрації.

Тема 5. Розробка плакатної ілюстрації.

Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми завдання. Визначення власної концепції. Образ, графічна мова. Початкове ескізування. Створення

ескізів. Варіативність підходу в процесі пошуку. Аналіз ескізів. Відбір найбільш вдалого варіанта. Затвердження остаточного варіанта та його ретельне доопрацювання. Виконання оригінал-макету плакатної ілюстрації.

Тема 6. Декоративна ілюстрація.

Розробка засобами графічних матеріалів обкладинки книжки. Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми завдання. Визначення власної концепції. Образ, графічна мова. Початкове ескізування. Створення ескізів. Варіативність підходу в процесі пошуку. Аналіз ескізів. Відбір найбільш вдалого варіанта. Затвердження остаточного варіанта та його ретельне доопрацювання. Виконання оригінал-макету обкладинки книги.

Розділ 2. Засоби графічної подачі ілюстрацій

Тема 7. Види дитячої ілюстрації.

Художньо-образні та науково-пізнавальні дитячі ілюстрації. Фронтиспис, заставка, ілюстрація кінцівка в дитячій книжки. Інформаційна (пізнавальна), виховна, емоційна-психологічна та естетична властивості дитячої ілюстрації.

Тема 8. Сучасні тенденції та види ілюстрацій.

Використання комп'ютерної графіки в ілюстрації книги. Види графічних програм, їх характеристики та властивості.

Тема 9. Розробка дитячої ілюстрації.

Розробка ілюстрацій до дитячої книжки. Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми завдання. Визначення власної концепції. Образ, графічна мова. Початкове ескізування. Створення ескізів. Варіативність підходу в процесі пошуку. Аналіз ескізів. Відбір найбільш вдалого варіанта. Затвердження остаточного варіанта та його ретельне доопрацювання. Виконання оригінал-макета дитячих ілюстрацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				
		л	лаб.	сам.роб.		л	с/п	лаб	сам.роб.	
	90	12	32	46						
Розділ 1.										
<i>Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Види та техніки книжкової графіки</i>										
Тема 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Історія виникнення та розвитку.		2			2	-	-	-	-	-
Тема 2. Види та жанри ілюстрацій.		2			2					
Тема 3. Техніки виконання ілюстрацій.		2			2					
Тема 4. Особливості плакатної ілюстрації		2			2					
Тема 5. Розробка плакатної ілюстрації.			10		8					
Тема 6. Декоративна ілюстрація.			10		10	-	-	-	-	-
Разом за 1 розділом		8	20		26	-	-	-	-	-
Розділ 2.										
<i>Засоби графічної подачі ілюстрацій</i>										
Тема 7. Види дитячої ілюстрації.		2			2	-	-	-	-	-
Тема 8. Сучасні тенденції та види ілюстрацій.		2			2					
Тема 9. Розробка дитячої ілюстрації.			12		12					
Разом за 2 розділом		4	12		16	-	-	-	-	-
Усього годин		12	32		46	-	-	-	-	-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Тема 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Історія виникнення та розвитку.	2	-
2.	Тема 2. Види та жанри ілюстрацій.	2	-
3.	Тема 3. Техніки виконання ілюстрацій.	2	-
4.	Тема 4. Особливості плакатної ілюстрації.	2	-
5.	Тема 7. Види дитячої ілюстрації.	2	-
6.	Тема 8. Сучасні тенденції та види ілюстрацій.	2	-
Разом		12	-

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
	Тема 5. Розробка плакатної ілюстрацій.		
1.	Збір та аналіз аналогів за темою завдання	2	-
2.	Визначення власної концепції вирішення теми проектування.	2	-
3.	Аналіз ескізів. Відбір найбільш вдалого варіанту. Затвердження остаточного варіанту та його ретельне доопрацювання.	2	-
4.	Розробка образу, графічна мова. Комплексний підхід.	2	-
5.	Виконання оригінал-макета плакатної ілюстрації.	2	-
	Тема 6. Декоративна ілюстрація. Розробка засобами графічних матеріалів обкладинки книжки. Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми проектування.		
6.	Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми проектування.	2	-
7.	Визначення власної концепції розкриття теми.	2	-
8.	Образ ілюстрацій. Аналіз ескізів.	2	-
9.	Відбір найбільш вдалого варіанту. Його опрацювання.	2	-
10.	Затвердження остаточного варіанту та його ретельне доопрацювання.	2	-
11.	Виконання оригінал-макета декоративної ілюстрації.	2	-
	Тема 9. Розробка дитячої ілюстрації.		
12.	Аналіз аналогів та іншої інформації стосовно теми завдання.	2	-
13.	Визначення власної концепції і вирішення теми проектування.	2	-
14.	Розробка образу, метафори, графічної мови ілюстрацій.	2	-
15.	Аналіз ескізів. Відбір найбільш вдалого варіанту. Затвердження остаточного варіанту та його ретельне доопрацювання.	2	-
16.	Виконання оригінал-макетів ілюстрацій.	2	-
Разом		32	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Тема 1. Опрацювання конспекту	2	-
2.	Тема 2. Опрацювання конспекту	2	-
3.	Тема 3. Опрацювання конспекту	2	-
4.	Тема 4. Опрацювання конспекту	2	-
5.	Тема 5. Збір та аналіз аналогів. Розробка ескізів.	8	-
6.	Тема 6. Збір та аналіз аналогів. Розробка ескізів.	10	-
7.	Тема 7. Опрацювання конспекту	2	-
8.	Тема 8. Опрацювання конспекту	2	-
9.	Тема 9. Збір та аналіз аналогів. Розробка ескізів.	12	-
Разом		46	-

8. Види контролю і система накопичення балів

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних видів контролю: **поточного** (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми чи окремого розділу) та **підсумкового** (перевірка рівня засвоєння студентами матеріалу навчальної дисципліни).

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 60 балів, з яких:

- 30 – за теоретичні знання (відповіді на теоретичні питання на лабораторних заняттях, проходження поточного електронного тестування);
- 30 – за практичні вміння (проведення діагностичних процедур на лабораторних заняттях, виконання і презентація індивідуального завдання).

Допуск до підсумкового контролю складає 35 балів.

Максимально кількість балів за результатами підсумкового контролю (залік) складає 40 балів, з яких:

- 20 балів – за теоретичні знання (усна відповідь на заліку на поставлене питання);
- 20 балів – за практичні вміння (з яких 10 – підготовка проекту рішення конкретного практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу та 10 – публічна презентація практичних робіт).

№ з/п	Вид контрольного заходу	Кількість контрольн. заходів	Кількість Балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдання самостійної роботи. <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять.</i>	6	2	12
2	Виконання індивідуального завдання. <i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять.</i>	3	5	15

Поточне тестування та самостійна робота			Залік	Сума
Атестація 1	Атестація 2		40	100
Розділ 1	Розділ 2			
30	30			

Критерії оцінювання виконання індивідуальних завдань:

Оцінка **5 «відмінно»** ставиться студентам, які виконали практичну роботу, що відповідає загальним вимогам та структурі отриманого завдання, має оригінальне вирішення й високий рівень графічної «подачі», досконале композиційне вирішення та особистий підхід до навчального завдання та оформлення роботи.

Оцінка **4 «добре»** ставиться студентам, які виконали практичну роботу, що відповідає вимогам виданого до розробки завдання, але має незначні помилки. Графічне оформлення виконано досконало.

Оцінка **3 «задовільно»** ставиться студентам, які виконали практичну роботу з істотними помилками, що свідчить про неповне засвоєння матеріалу з фаху та наявність низької графічної «подачі» представленої до розгляду роботи.

Оцінка **2 «незадовільно»** ставиться студентам, які не виконали у повному або достатньому обсязі практичну роботу, зробили суттєві помилки, низький рівень графічної «подачі».

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи:

2 бали - виконання пошукових ескізів з визначенням варіативності композиційних і колірно-тональних пошуків.

1 бал - виконання пошукових ескізів з визначенням варіативності композиційних пошуків.

Критерії оцінювання заліку:

Залік з предмета «Мистецтво ілюстрацій» проводиться у формі перегляду індивідуальних завдань з розробки ілюстрацій до дитячої книжки у кількості п'яти ілюстрацій. Максимальна кількість балів за результатами заліку складає 40 балів.

40 балів – дотримана виразна композиція ілюстрацій, креативна новизна, оригінальність. Різноманітність застосованих прийомів, зображувальних засобів, графічного матеріалу. Виразність декоративних прийомів, що використовувалися. Ретельне виконання..

30 балів – дотримана виразна композиція. Недостатня варіативність пошукових ескізів, обмеженість зображувальних засобів графічного матеріалу. Ретельне виконання.

20 – маловиразна композиція. Шаблонний підхід в пошуковій стадії ескізування, відсутність варіативності у пошукових ескізах. Обмежене використання зображувальних образотворчих засобів матеріалу. Недотепне користування креслярським інструментом. Допущення неохайності у виконанні оригінал-макета. Невиразність використовуваних прийомів, недостатній чи відсутній їхній контраст.

10 – невиконання чи нерозуміння суті завдання. Недбалість, неохайність, незавершеність завдання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01. Підхід і мова. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
2. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн 02. Дизайнерське дослідження. Пошук успішних креативних рішень. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
3. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн 03. Генерування ідей. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Хеллер С., Кваст С. Графічні стилі. Київ : ArtHuss, 2019. 296 с.
5. Іванов С. Основи композиції видання. Львів : Світ, 2013. 232 с.

Додаткова:

1. Даниленко В. Я. Основи дизайну : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ІЗМН, 1996. 92 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ДАДМ, 2003. 320 с.

Погоджено _____

Навчальний відділ

« _____ »